

U 29/2025 vp

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2023/1542 akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta koskien päivämäärää, josta alkaen jäsenvaltioiden on sovellettava asianmukaista huolellisuutta koskevia vaatimuksia**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle komission 21 päivänä toukokuuta 2025 antama edellä mainittu ehdotus sekä siitä laadittu muistio.

Ehdotuksesta annettiin kiiretilanteessa ensin valtioneuvoston yhteensovittamisjärjestelmässä koordinoitu E-selvitys (E 49/2025 vp). Tämä kirjelmä ei sisällä uusia kantoja tai neuvottelutavoitteita.

Helsingissä 3.7.2025

Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala

Hallitussihteeri Johanna Routio

**KOMISSION EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON  
ASETUKSEKSI ASETUKSEN (EU) 2023/1542 AKUISTA JA PARISTOISTA JA  
JÄTEAKUISTA JA -PARISTOISTA, DIREKTIIVIN 2008/98/EY JA ASETUKSEN (EU)  
2019/1020 MUUTTAMISESTA SEKÄ DIREKTIIVIN 2006/66/EY KUMOAMISESTA  
KOSKIEN PÄIVÄMÄÄRÄÄ, JOSTA ALKAEN JÄSENVALTIOIDEN ON  
SOVELLETTAVA ASIANMUKAISTA HUOLELLISUUTTA KOSKEVIA  
VAATIMUKSIA**

## **1 Tausta**

Yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi komissio julkisti 21.5.2025 muutosehdotuksensa parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1542 akuista ja paristoista ja jäteakuista ja -paristoista, direktiivin 2008/98/EY ja asetuksen (EU) 2019/1020 muuttamisesta sekä direktiivin 2006/66/EY kumoamisesta (jäljempänä akkuasetus) muuttamisesta asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkaa koskevien velvoitteiden osalta (COM(2025) 258 final).

Ehdotus on osa ns. Omnibus IV-ehdotuksia. Tässä U-kirjelmässä muodostetaan kanta Omnibus IV -ehdotusten siihen osaan, jolla lykättäisiin kahdella vuodella päivämäärää, josta alkaen jäsenvaltioiden on sovellettava akkuasetuksen asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkoja (ns. stop-the-clock -ehdotus).

Ehdotuksen käsittely eteni EU:ssa erittäin nopeasti, minkä vuoksi ehdotuksesta toimitettiin eduskunnalle ensivaiheessa kiireellisenä E-kirje (E 49/2025 vp). Tämä U-kirjelmä on sisällöltään lähtökohtaisesti yhdenmukainen E-kirjeen kanssa. U-kirjelmän jaksoa ehdotuksen pääasiallisesta sisällöstä sekä vaikutuksista on täydennetty ja kirjelmään on lisätty tieto neuvottelujen etenemisestä. Lisäksi kirjelmään on tehty muutamia teknisiä täsmennyksiä. U-kirjelmässä ei esitetä uusia E-kirjeessä esitetystä poikkeavia kantoja tai neuvottelutavoitteita.

Omnibus IV sisältää lisäksi myös muita ehdotuksia akkuasetuksen muuttamiseksi. Näistä ehdotuksista ja Omnibus IV -ehdotusten muista lainsäädäntöehdotuksista (COM(2025) 501 final, COM(2025) 502 final, COM(2025) 503 final ja COM(2025) 504 final) laaditaan erilliset U-kirjelmät.

## **2 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö**

Asetusehdotuksen tarkoituksena on lykätä sitä päivämäärää, josta lukien akkuasetuksen asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkoja on sovellettava jäsenvaltioissa.

Ehdotuksella on myös tarkoitus ajallisesti lykätä komission ohjeen asianmukaisen huolellisuuden vaatimusten soveltamisesta julkaisemista.

Komissio ehdottaa muutettavaksi akkuasetuksen 48 artiklan 1 kohdassa annettua asianmukaisen huolellisuuden vaatimusten voimaantulon määräaika 18. elokuuta 2025 kaksi vuotta myöhemmäksi eli uusi määräaika olisi 18. elokuuta 2027. Tällöin talouden toimijoiden, jotka saattavat markkinoille akkuja ja paristoja tai ottavat niitä käyttöön, olisi täytettävä

akkuasetuksen asianmukaisen huolellisuuden velvoitteet ja kehitettävä ja pantava täytäntöön akkuja ja paristoja koskevat asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikat.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi myös akkuasetuksen 48 artiklan 5 kohdassa annettua asianmukaisen huolellisuuden vaatimuksia koskevan komission ohjeistuksen antamisen määräaikaan 18. helmikuuta 2025 eteenpäin eli 26. heinäkuuta 2026 saakka.

Asetusehdotuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti sitä päivää seuraavana päivänä, kun se julkaistaan virallisessa lehdessä, ja sitä olisi sovellettava 18. päivästä elokuuta 2025, jolloin voimassa olevan akkuasetuksen asianmukaisen huolellisuuden velvoitteiden oli tarkoitus tulla sovellettavaksi.

### **3 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin**

Akkuasetuksen muutosehdotuksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artikla (sisämarkkinat).

SEUT-sopimuksen 114 artikla koskee sisämarkkinoiden toteuttamista ja toimintaa koskevia toimenpiteitä ja sen tavoitteena on lähentää jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ja varmistaa lainsäädännön yhtenäinen ja syrjimätön soveltaminen Euroopan unionissa.

Ehdotus käsitellään noudattaen tavallista lainsäätämisyhteistyä, jossa Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät yhdessä säädöksen. Neuvostossa hyväksymisestä päätetään määränemmistöllä.

Valtioneuvosto katsoo, että ehdotuksen oikeusperusta on asianmukainen. Ehdotuksella pyritään ehkäisemään eroavaisuuksia, jotka voisivat haitata akkujen ja paristojen vapaata kiertoa.

Komissio katsoo, että ehdotus on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen. Ehdotuksella muutettaisiin akkuasetuksen säännösten soveltamispäivämääriä lykkäämällä näiden säännösten soveltamisen alkamispäivää. Näitä päivämääriä voidaan muuttaa vain EU:n tason toimilla. Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen eli siinä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen perussopimusten tavoitteiden ja erityisesti sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta. Ehdotuksella muutetaan akkuasetusta ainoastaan siltä osin kuin on kyse soveltamisajankohdan lykkäämisestä. Sen vuoksi on noudatettava samaa säädöstasoa.

Ehdotuksen tekstin perusteella valtioneuvosto katsoo, että ehdotus on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukainen.

### **4 Ehdotuksen vaikutukset**

Soveltamisen lykkäämisen tarkoituksena on antaa yrityksille ja jäsenvaltioille riittävästi aikaa valmistautua akkuasetuksen asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkojen täytäntöönpanoon. Komissio ei ole laatinut erillistä vaikutustenarviointia ehdotuksesta.

Akkuasetuksen asianmukaisen huolellisuuden vaatimukset ovat uusia ja samantyyppisiä muun kestävyyslainsäädännön (kuten yritys vastuudirektiivi CSDDD) kanssa. Akkuasetuksen asianmukaisen huolellisuuden vaatimus tarkoittaa liikevaihtorajan ylittävälle talouden toimijoille asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkojen kehittämistä ja käyttöön ottamista. Yrityksen tulee laatia hallintojärjestelmä, jolla voidaan yksilöidä ja ehkäistä akkujen tai paristojen valmistuksessa käytettyjen raaka-aineiden (litium, koboltti, nikkeli,

luonnongrafiitti ja näiden yhdisteet) hankintaan, jalostukseen ja kauppaan liittyviä sosiaalisia ja ympäristöriskejä ja puuttua niihin, myös materiaaliarvoketjun alkupään toimittajien ja niiden tytäryhtiöiden tai alihankkijoiden toimesta. Akkumateriaalien arvoketjuun liittyvät hankinta- ja toimittajasopimukset on uudistettava sisältämään toimintapolitiikat. Huolellisuusvelvoitteisiin sisältyy myös valitusmekanismin luominen ja riskienhallintasuunnitelman laatiminen. Vastuu toimintapolitiikkojen valvonnasta on osoitettava yrityksen ylimmälle johdolle. Toimintapolitiikoille on myös hankittava ilmoitetun laitoksen todennus ja niistä on viestittävä selkeästi tavarantoimittajille ja yleisölle.

Uudet velvollisuudet aiheuttavat talouden toimijoille kustannuksia niiden uudistaessa prosessejaan. Lisäksi kustannuksia aiheutuu viranomaisille, joiden tulee varata resurssit talouden toimijoiden ohjaamiseen, neuvontaan ja valvontaan.

On myös käynyt ilmi, että akkuasetuksen asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkojen todentamisessa edellytetyt ilmoitettuja laitoksia ei ole vielä nimetty yhdessäkään jäsenvaltiossa eivätkä kaikki jäsenvaltiot ole myöskään vielä nimenneet ilmoitettujen laitoksen hyväksyntään tarvittavaa viranomaista, joten määräaikaisten lykkäys on siltäkin osin tarpeellinen. Näiden ilmoitettujen laitosten akkreditointiin liittyy myös ongelmia, koska sopivaa akkreditointivaatimusta ei ole vielä olemassa. Ehdotuksen mukaisella lisäajalla on tarkoitus työstää myös tätä ilmoitetun laitoksen akkreditointiin liittyvää menettelyä.

Ehdotus vaikuttaisi ilmoitettujen laitosten toimivaltaiseen viranomaiseen (ympäristöministeriö) siten, että ilmoitettuja laitoksia koskevat hakemuksia saapuisi todennäköisesti vasta sen jälkeen, kun akkreditointivaatimus on ratkaistu. Ehdotus vaikuttaisi Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon siten, että markkinavalvontaviranomaisella olisi enemmän aikaa valmistautua talouden toimijoiden ohjaamiseen, neuvontaan ja valvontaan.

Akkuasetuksen asianmukaista huolellisuutta koskevat talouden toimijoiden velvollisuudet ovat sellaisenaan sovellettavia, ja akkujen ja paristojen valmistajien ja maahantuojien tulee noudattaa niitä ilman kansallista sääntelyä. Kansallista sääntelyä kuitenkin tarvitaan mm. viranomaisten ja seuraamusten säätämiseksi. Ympäristöministeriö valmistelee akkuasetuksen kansallista täytäntöönpanoa. Akkuasetuksen kansallinen täytäntöönpano on toteutettu kolmessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa ympäristöministeriö säädettiin ilmoitettujen laitosten toimivaltaiseksi viranomaiseksi (laki jätelain muuttamisesta 54/2024). Toisessa vaiheessa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto säädettiin markkinavalvontaviranomaiseksi (laki jätelain muuttamisesta 1068/2024). Kolmas vaihe täytäntöönpanoa on parhaillaan käynnissä.

## **5 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin**

Akkuasetuksen suhdetta perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin on arvioitu tarkemmin akkuasetusta koskevassa valtioneuvoston U-kirjelmässä (U 7/2021 vp). Ehdotus ei tuo olennaisia muutoksia aiempiin arvioihin. Ehdotuksella ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia perus- ja ihmisoikeuksiin.

## **6 Ahvenanmaan toimivalta**

Koska kyseessä on EU-asetus, se on suoraan sovellettavaa oikeutta kaikissa jäsenvaltioissa, myös Suomessa ja Ahvenanmaalla. Jos asetus koskee maakunnan toimivaltaan kuuluvia aloja (esim. ympäristö, elinkeinotoiminta, koulutus), Ahvenanmaan maakuntapäivillä on oikeus säätää tarkentavaa lainsäädäntöä. Tällöin maakunnan viranomaiset vastaavat täytäntöönpanosta. Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 10 kohdan mukaan

luonnon- ja ympäristönsuojelua koskevat asiat kuuluvat Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

## **7 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat**

Ehdotusta on käsitelty yleisten asioiden neuvoston (YAN) alaisuudessa toimivassa ad hoc -työryhmässä ja Coreperissa 19.6.2025. Puheenjohtajan aikomuksena on edetä asiassa mahdollisimman nopeasti. Myös komission toiveena on, että neuvosto ja Euroopan parlamentti pääsisivät ehdotuksesta nopeasti sopuun ennen voimassa olevassa olevan asetuksen mukaista 18.8.2025 määräaikaa asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkojen voimaantulosta.

Euroopan parlamentissa ehdotuksen pääkäsittelystä vastaa ENVI ja lausuntovaliokuntia ovat ITRE ja IMCO.

## **8 Ehdotuksen kansallinen käsittely**

Asia on valmisteltu ympäristöministeriössä. Kiiretilanteessa asiasta on ensin laadittu E-kirje. E-kirjeluonnos akkuasetuksen muutosehdotuksesta on käsitelty ympäristöjaoston kirjallisessa menettelyssä 6.6.2025 ja EU-ministerivaliokunnan kirjallisessa menettelyssä 10.6.2025 Eduskunnan suuri valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan 13.6.2025 SuVEK 39/2025 vp: Suuri valiokunta yhtyy valtioneuvoston kantaan.

## **9 Valtioneuvoston kanta**

Valtioneuvosto tukee komission tavoitteita sääntelyn yksinkertaistamiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Valtioneuvoston tavoitteena on parempi ja vähäisempi EU-sääntely.

Valtioneuvosto kannattaa Omnibus IV -ehdotukseen sisältyvää akkuasetuksen asianmukaisen huolellisuuden toimintapolitiikkojen soveltamisen lykkäämistä.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että muutosehdotus saatetaan voimaan nopeasti.

Valtioneuvosto katsoo, että asetusehdotus antaisi yrityksille, jäsenmaille ja niiden viranomaisille enemmän aikaa sopeutua sääntelyyn.